Bysterské noviny

Ročník XXIV., číslo 258 NOVINY MĚSTA BYSTRÉHO duben 2019

Zpráva o Noci s Andersenem

Z pátku 29. na 30. března v Bystrém proběhla Noc s Andersenem. Zúčastnilo se jí 23 dětí a 4 dospělí. Vypomohly dvě studentky a bývalá knihovnice, paní Jarka Neudertová.

Program se nesl v duchu hledání truhličky, která obsahovala lístečky s informacemi, které skřítek–entropík zvaný Překlep vygumoval z referátu „H. Ch. Andersen: nejslavnější Dán všech dob“.

Děti plnily úkoly – četly (si), hrály hry, zpívaly, tancovaly, staly se svědky toho, jak vzniká loutka, a navštívily hřbitov. Se vším si poradily, za každý splněný úkol obdržely nápovědu, kde truhličku hledat, takže truhličku nakonec našly a referát dokončily.

Setkání s paní Gábinou z pohádky „Jak skřítek Vítek našel, co nehledal“.

K dokončování referátu se ale dostaly až ráno. Truhličku totiž našly až kolem jedenácté, kdy už se většině z nich zavíraly oči. Proto jsme, jen co jsme se vrátili na MFD, zalezli do spacáků a šli spát. Některé děti usnuly dříve, než se stihly uvelebit, jiné si ještě poslechly pohádku.

Ještě nebylo ani půl šesté ráno a děti už vstávaly, ale … tak už to na Noci s Andersenem chodí. Následovala snídaně, dokončování referátu, rozdání zasloužených odměn a volný program.

Děti odcházely unavené, ale plné dojmů a snad i spokojené. Zažily jsme toho mnoho. Ani se o všem nemůžu rozepsat. Ale to nevadí. Podrobnou zprávu o našem nocování případně najdete na webu knihovny – www.knihovna.bystre.cz, odkud se můžete prokliknout i na fotky.

Děkuji všem, kteří nám s přípravou a realizací akce pomohli, zejména pak výše zmíněným pomocnicím a vedení Základní umělecké školy, které nám umožnilo v ZUŠ realizovat část programu.

Zdislava Klodnerová, knihovnice

Základní škola slavila úspěch

Ve dnech 18.–19. března se v divadle Trám ve Svitavách konala Dětská scéna 2019, okresní přehlídka nejlepších recitátorů. Poličsko reprezentovala Dorota Jonášová, žákyně 6. třídy Základní školy Bystré, která se v oblastním kole umístila na 1. místě (3. kategorie 6.–7. tř.).

V okresním kole byla již velká konkurence, přehlídky se zároveň účastnili i žáci uměleckých škol, žáci z gymnázií a pořádající Dramatická školička Svitavy. Odborná porota, složená z profesionálních moderátorů, herců divadel z Brna a Hradce Králové, doporučila k postupu do krajského kola nejlepší tři sólové recitátory z každé kategorie. Dorotka Jonášová byla porotou vybrána k postupu do krajského kola v Pardubicích, recitovala texty od Jana Wericha O rybáři a jeho ženě a od L. a S. Hawkingových Jirkův super tajný klíč k vesmíru. Součástí přehlídky bylo i závěrečné hodnocení jednotlivých interpretů. Dorotku chválila porota zejména za přirozenost přednesu, celkovou kultivovanost a za vhodnost textu vzhledem k věku.

V krajském kole, které proběhlo 12. dubna, se Dorotka umístila na 3. místě. Postup do celostátního kola ji sice unikl, postupují první dva, ale i tak jde o úžasný úspěch. Blahopřejeme a děkujeme za reprezentaci školy i Svitavska!

26. března proběhla ve Fabrice soutěž Městské knihovny ve Svitavách nazvaná Svitavská čtečka. Akce proběhla pod záštitou náměstka Pardubického kraje Romana Línka. Druhého kola se zúčastnilo přes třicet žáků svitavských škol a škol z blízkého okolí. Tina Luňáčková, žákyně 9. ročníku ZŠ Bystré, obsadila krásné 3. místo. Blahopřejeme a děkujeme za zájem o literaturu.

Mgr. Jana Müllerová

Mateřská škola Kvítek Bystré vyhlašuje zápis do MŠ pro školní rok 2019/2020

Zápis proběhne ve dnech 13. a 14. května 2019

v době od 14 do 15.30 hodin v ředitelně MŠ Kvítek Bystré

Zapsány budou děti, které ve školním roce 2019/2020 začnou navštěvovat MŠ.

K zápisu přineste rodný list dítěte a potvrzení o očkování dítěte.

Děti, které nebudou řádně přihlášené, nemohou být během roku přijaty.

Město Bystré pod záštitou hejtmana Pardubického kraje JUDr. Martina Netolického pořádá

Oslavy 670 let první písemné zmínky a setkání rodáků

Předběžný program oslav:

Pátek 21. 6.

17.00 představení knihy Bystré, město dobrých rodáků + autogramiáda autorů
19.00 děkovná bohoslužba za město Bystré – chrám sv. Jana Křtitele

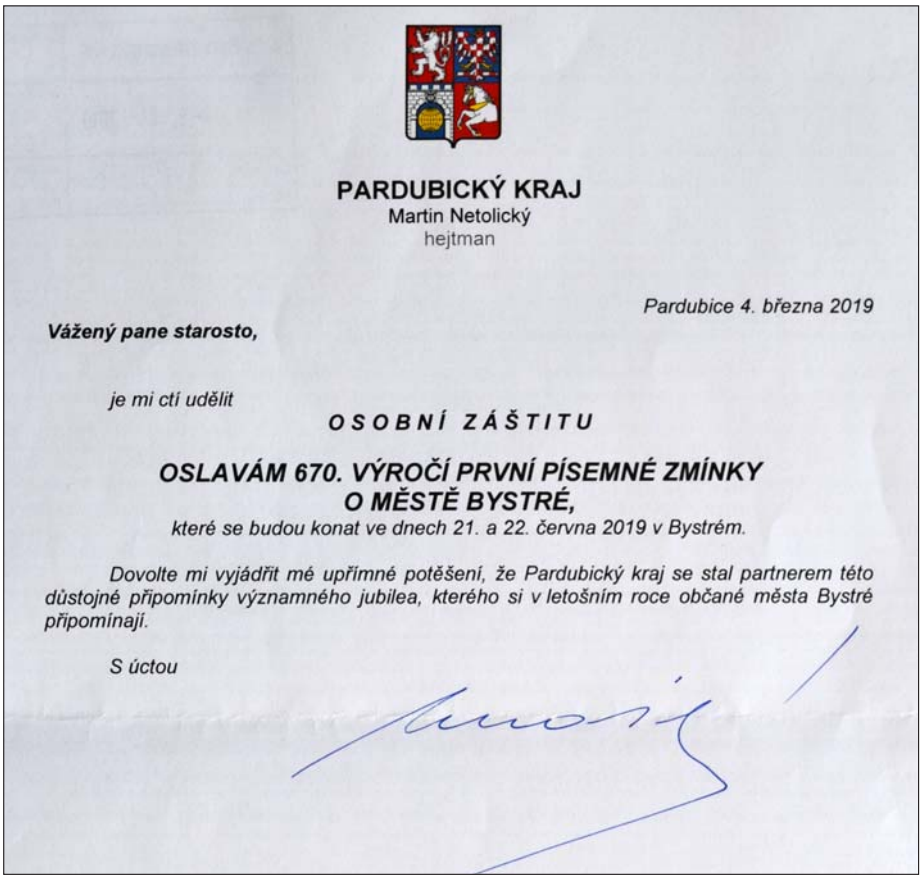
Sobota 22. 6. náměstí Na Podkově

9.30 koncert dechové hudby
10.00 slavnostní zahájení, zdravice hostů
10.30 vystoupení žáků Základní školy Bystré
11.15 koncert dechové hudby

park Domova na zámku

13.30 Základní umělecká škola Bystré
15.00 Česká beseda
16.00 Josef Luňáček a Standa Band
17.30 Zbyněk Fric
20.00 Poletíme?

Doprovodný program pro děti i dospělé
Den otevřených dveří v Základní škole, Základní umělecké škole a Mateřské škole Kvítek
Občerstvení zajišťují místní spolky
Možnost objednat si oběd ve školní jídelně – objednávky oběda přijímá Informační centrum (tel.: 468 008 161, email: infocetrum@bystre.cz). Do objednávky, prosím, sdělte svoje kontaktní údaje a počet obědů.
ZUŠ zve všechny, kteří by si chtěli zatancovat Českou besedu, aby se připojili.
Město Bystré zve případné dobrovolníky, aby se zapojili jako organizátoři do přípravy oslav. Bližší informace v Informačním centru.

PARDUBICKÝ KRAJ
Martin Netolický
hejtman

Pardubice 4. března 2019

Vážený pane starosto,

je mi cti udělit

OSOBNÍ ZÁŠTITU

OSLAVÁM 670. VÝROČÍ PRVNÍ PÍSEMNÉ ZMÍNKY O MĚSTĚ BYSTRÉ,

které se budou konat ve dnech 21. a 22. června 2019 v Bystrém.

Dovolte mi vyjádřit mé upřímné potěšení, že Pardubický kraj se stal partnerem této důstojné připomínky významného jubilea, kterého si v letošním roce občané města Bystré připomínají.

S úctou

Rozpis zubní pohotovosti – květen 2019

1.5.	MUDr. Lenka Nováková, Dolní Sloupnice 188	465 549 236
4.–5.5.	MUDr. Vladimír Oliva, Litomyšl, Mariánská 1137	461 614 614
8.5.	MUDr. Jitka Sejkorová, Polička, Husova 25	606 202 501
11.–12.5.	MUDr. Stanislav Ševčík, Polička, 1. máje 607	461 724 423
18.–19.5.	MUDr. Dagmar Švecová, Litomyšl, Šmilovského 1122	461 613 663
25.–26.5.	MDDr. Barbora Vlčková, Litomyšl, J. E. Purkyně 1150	461 615 402

Uklidili jsme si naše město

V sobotu 6. dubna se uskutečnil 4. ročník akce Ukliďme Bystré, ukliďme Česko. Počasí nám přálo, dopolední mraky se rozešly a ve čtrnáct hodin zalilo hasičskou zahradu jarní sluníčko. Akce se zúčastnili členové SDH Bystré, bysterští myslivci, včelaři, rybáři, fotbalisté z TJ Sokol Bystré, klienti Domova na zámku, Farní klub a řada dalších dobrovolníků. Celkem se nás v Bystrém a v Hamrech sešlo 186 malých i velkých dobrovolníků.

Cílem akce byl úklid odpadků v okolí Bystrého a Hamrů. Každá skupina měla za úkol uklidit přidělený úsek, posbírat odpadky, vytřídit plasty a zdokumentovat černé skládky. Je potěšitelné, že oproti loňskému roku množství posbíraného odpadu kleslo. Už se tolik neobjevují velké černé skládky, vyhozené elektrospotřebiče či pneumatiky, převážnou část posbíraného odpadu tvořily plastové či skleněné láhve, igelitové tašky a pytlíky. Přesto se našel například sporák či umyvadlo. **Celkem se z přírody odvezlo zhruba 1600 kg odpadu.** Z toho je patrné, že akce Ukliďme Česko má velký význam. Přibývá dobrovolníků, organizací i obcí a měst zapojených do tohoto projektu. To sebou nese problém se zajištěním pytlů a ochranných pomůcek. V letošním roce tak organizátoři celostátní akce plošně snížili množství dodávaných pytlů a ochranných rukavic, což jsme se bohužel dozvěděli těsně před konáním naší akce. Tak se stalo, že se v Bystrém na všechny dobrovolníky nedostalo, i když jsme zapojili i zásoby z minulých let.

Dobrou práci odvedli i hasiči Bystré, kteří ve stejnou dobu sbírali železo a elektro odpad. Od občanů odvezli **35 lednic, 77 televizorů a monitorů, 56 sporáků, praček apod. Drobnými vyřazenými elektrospotřebiči naplnili 20 vaků a odevzdali do kovošrotu 8480 kg železa.**

Po skončení úklidu jsme se sešli na hasičské zahradě, kde pro nás hasiči připravili občerstvení. Zároveň se uskutečnilo vyhlášení ankety Sportovec roku 2018.

Všem brigádníkům, vedoucím skupin a dětem jménem města Bystré upřímně děkuji.

Mgr. Jan Neudert, starosta města

Svoz plastů v květnu

Svoz plastů se uskuteční každý lichý týden v úterý, tj. 7. a 21. května.

Výsledky ankety Sportovec roku 2018

Nejlepší individuální sportovec

1. místo: **Jiří Čípa – terénní a silniční běhy**
22 závodů: 16x 1. místo, 1x 2. místo, 2x 3. místo
účast na MS v ultratrail ve Španělsku, 9. místo
účast na MS v horském maratonu v Polsku, 4. místo

2. místo: **Iva Vejdělková – překážkové terénní běhy závody Spartan Race**
7 závodů: 5x 1. místo, 1x 2. místo, 1x 3. místo
účast na ME Spartan beast ve Francii, 2. místo

3. místo: **Lenka Vejdělková – překážkové terénní běhy**
20 závodů: 2 x 2. místo, 5 x 3. místo
účast na MS Spartan trifecta v Řecku, 8. místo
účast na ME best 25 km ve Francii, 18. místo

4. místo: **Vladimír Matura – stolní tenis**
1. místo na Mistrovství České republiky MP v Hradci Králové

Nejlepší trenér

Tomáš Oravec – trenér mládeže ve fotbale

Nejlepší tým:

1. místo: **Mladí hasiči Bystré / 26 členů**
7 závodů okresní ligy celkově – mladší družstvo 3. místo z 30 družstev, starší družstvo 3. místo z 27 družstev
Hry plamen – mladší družstvo 3. místo z 38 družstev, starší družstvo 3. místo z 41 družstev

2. místo: **Fotbalové družstvo SK DNZ Bystré / 9 členů**
1. místo na Národních letních hrách Speciálních olympiád v Brně

3. místo: **Fotbalové družstvo přípravka (jaro), mladší žáci (podzim) / 18 členů**
Přípravka – vítěz okresního poháru ve Svitavách
Mladší žáci – 8. místo v okresním přeboru Chrudim

Město Bystré děkuje všem sportovcům za vzornou reprezentaci našeho města. Velké poděkování patří zejména těm, kteří věnují svůj čas pro práci s mládeží. Ať už jsou to vedoucí mladých hasičů Jiří Bureš, Bc. Adéla Janáková, Michal Nehoda a Petr Perner, nebo trenéři našich fotbalových nadějí Václav Cupal, Dita Leinweberová, Zdeněk Neudert, Karel Sabin, Jiří Jukl, Tomáš Oravec, Jan Lánský a Pavel Mitáš, a všem, kteří jim pomáhají a vytvářejí potřebné zázemí.

Vlastimil Oravec,
předseda Sportovní komise

Úspěch žáků ZUŠ

Žáci ZUŠ se zúčastnili soutěže dechových komorních souborů. Okresní kolo soutěže, které proběhlo ve Svitavách, vyhráli, v krajském kole, které se uskutečnilo ve Vysokém Mýtě, skončili na krásném druhém místě. Gratulujeme!

Přijímací zkoušky do ZUŠky

Základní umělecká škola Bystré pořádá **přijímací zkoušky pro školní rok 2019/20:**

- **Hudební obor:** přípravná hra na nástroj, hra na klavír, elektronické klávesy, kytaru, hra na zobcovou flétnu, altovou flétnu, klarinet, trubku, saxofon, tenor, tubu, akordeon, zpěv sólový, zpěv sborový
- **Taneční obor:** studijní zaměření – Současný a scénický tanec: přípravné studium, studium I. a II. stupně
- **Literárně dramatický obor:** studijní zaměření – Přípravná dramatická tvorba, Divadelní tvorba
- **Výtvarný obor:** studijní zaměření – Přípravná výtvarná výchova, Plošná a prostorová tvorba, Keramika a objektová a akční tvorba

Rozpis přijímacích zkoušek:

Hudební obor a zpěv – po 3.6. a st 5.6. v hudebně v I. patře od 16 do 17 hod.

Taneční obor – út 4. 6. v tanečním sále od 16 do 17 hod. pro děti, které již chodí, a od 17 do 18 hod. pro nové zájemce

Literárně dramatický obor – po 3.6. ve výtvarně od 15 do 16 hod.

Výtvarný obor – út 4.6. ve výtvarně od 16 do 17 hod.

Zájemci o taneční obor si s sebou přinesou cvičební úbor a přezůvky, zájemci o výtvarný obor pak 2–3 obrázky. Starší žáci tanečního oboru se dohodnou s vyučujícím na termínu zkoušky ve skupině stejně starých žáků.

Bc. Romana Musilová

Občanská poradna rozšířila své služby

Ve středu 3. dubna náš tříčlenný tým poradců přivítal první návštěvníky nového konzultačního místa v Bystrém. Občanská poradna již řadu let poskytuje rady, informace a pomoc občanům v Poličce a Litomyšli a nyní k nám budou mít blíže i lidé z Bystrého a okolí. Najdou nás každou středu odpoledne ve 2. patře Multifunkčního domu na náměstí Na Podkově 68.

Vycházíme vstříc i občanům Poličky a od začátku dubna jsme prodloužili provozní dobu pro klienty v místě našeho hlavního působiště, v Charitním domě III., Vrchlického 185.

Kdy a kde nás tedy můžete navštívit?

Polička, Charitní dům III., přízemí, Vrchlického 185
PO 8:30 – 12:00 14:00 – 16:30
ČT 8:00 – 12:00 13:00 – 16:00

Litomyšl, klubovní prostory Nového kostela, Moravská 1222
ÚT 13:00 – 16:00

Bystré, Multifunkční dům, nám. Na Podkově 68
ST 13:00 – 16:00

Mgr. Tereza Marešová, poradkyně OP

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Informace o sběrných nádobách na jedlé oleje a tuky

Vážení spoluobčané, Město Bystré rozmístilo do pěti lokalit v Bystrém nádoby na sběr a odstraňování jedlých olejů a tuků, které se v domácnostech běžně používají. Dovolte mi pár informací pro správné používání a využití těchto nádob.

Jedná se o černé plastové nádoby označené nápisem *Použité kuchyňské–rostlinné oleje a tuky*. Odpad, tedy jedlé oleje a tuky, určené k likvidaci, musí být v uzavřených plastových (PET) lahvích, které se do sběrných nádob vhazují určeným otvorem.

V této chvíli máme k dispozici pět kusů sběrných nádob, které jsou umístněny:

- na rohu ulic Sulkovská a Na Březích, u domu čp. 396, vedle kontejnerům na tříděný odpad
- na ulici Školní, u Základní školy, vedle kontejnerů na tříděný odpad
- na nám. Na Podkově, u domu čp. 49 (bývalý Panský dům), u kontejneru se sklem
- na ulici Hradčany, u domu čp. 483, u kontejneru na papír
- na ulici Smetanova, vedle kontejnerů na tříděný odpad

Věřím, že tyto nádoby najdou své uplatnění a ještě více podpoří a zkvalitní třídění odpadů v Bystrém. Děkuji vám všem, že odpady, které se v domácnostech vyprodukují, stále zodpovědně a pečlivě třídíte. Také tímto již předem děkuji za správné používání nově umístněných nádob na jedlé oleje a tuky.

Ladislav Báča, místostarosta města

Uctění památky obětí válek

Město Bystré zve všechny občany u příležitosti Dne vítězství na slavnostní položení věnců k pomníku padlých v 1. a 2. světové válce, které se koná v úterý 7. května v 17 hodin.

Ztráty a nálezy

Na webových stránkách města můžete nově najít informace o ztrátách a nálezech. Podrobnější informace lze rovněž získat na tel.: 468 008 181.

Zveme Vás do Kraje Smetany a Martinů – květen 2019

Borová

11. 5. – Oslavy 100 let od založení Červeného kříže a obnovení tradice stavění máje – od 13:30 hod. v areálu sokolovny, bohatý program se skvělou hudbou a dobrým jídlem, v případě nepřízně počasí bude program přesunut do sokolovny.

Dolní Újezd

17. 5. – Den matek – v 17 hod. sokolovna Dolní Újezd, vystoupí ZUŠ Dolní Újezd.

Litomyšl

17.–24. 5. – Májová výstava: výstava květin, převážně rhododendronů a azalek – Okrasné a ovocné školky Litomyšl, denně 8–17 hod.

20. 5. – Postel hospoda kostel: talk show Zbigniewa Czendlika – Zámecký pivovar, 18 hod. – Součástí pořadu je autogramiáda stejnojmenné knihy. Vstupné: 300 Kč (předprodej v IC Litomyšl, tel. 461 612 161).

29. 5. – Muž a žena – umění žít: přednáška Ing. Zdeňky Jordánové – Zámecký pivovar, 18 hod. Vstupné: 290 Kč (předprodej v IC Litomyšl, tel. 461 612 161). Pořádá Centrum Spontanea.

Polička

4.–5. 5. – Hradní jarmark na Svojanově – www.svojanov.cz.

5.–26. 5. – Martinů fest – Tradiční festival klasické hudby věnovaný odkazu Bohuslava Martinů. Koncerty probíhají každou květnovou neděli (5., 12., 19., 26. 5.) ve velkém sále Tylova domu. – www.tyluvdum.cz.

24.–25. 5. – Poličské Rockoupání – Oblíbený rockový festival na poličském koupališti.

Sebranice

9. 5. – Kurz síťování – Světnice čp. 8, 15–19 hod.

Svojanov

18. 5. – Pocta rodákovi: koncert k nedožitým 90. narozeninám operního pěvce, člena opery ND v Praze Dalibora Jedličky v 16 hod. ve svojanovském kostele sv. Petra a Pavla s následným odhalením pamětní desky na náměstí ve Svojanově.

Z historie Bystrého – „O vápence“

Když přecházíte tzv. Česko–moravské pomezí z jižní strany k Bystrému, nemůžete si nevšimnout komínu vápenky, vzácné to technické památky. Těžba i zpracování vápence bylo v Bystrém v minulosti důležitou kapitolou. Vápenec se těžil v našem okolí v několika lomech. Největší lokalitou byl lom nad horní silnicí k Trpínu, vzdálený od Bystrého asi jeden kilometr. Již dříve zde byl obecní lom a z něj se těžil také vápencový kámen na stavbu sokolovny. V jeho blízkosti byla vystavěna vápenka. Její historie začala před 85 léty, v roce 1934. Jejími majiteli byli pánové Augustin Navrátil, obchodník v Bystrém čp. 88, a Alois Peterka, soukromník v Bystrém, žijící v domě čp. 308 naproti škole.

Novým majitelům byl pozemek (pod katastrálním číslem 1381/1) o výměře 56 arů a 73 m^2 přepsán 23. dubna 1934 do vlastnictví stejným dílem. Na Berním úřadě v Poličce zaplatili předepsaný tržní obnos 8 000,– Kč prodávajícím majitelům, manželům Josefu a Veronice Češkovým, vlastníkům domu v Bystrém čp. 162 v dnešní ulici Vedřelova.

Podnikatelská stavební firma Jan Michl a Josef Svatoš se sídlem v Bystrém zpracovala stavební plány pece na pálení vápna během měsíce května. 6. června Augustin Navrátil a Alois Peterka písemně požádali Okresní úřad v Poličce o stavební povolení ke stavbě kruhové pece k pálení vápna a otevření kamenného lomu. Úředně schválený plán vápenky a povolení ke stavbě přišlo z okresního úřadu 9. července 1934. Stavební práce mohly začít.

Přidáme krátký popis stavby: Vápenku tvořila šachtová pec vysoká 12 metrů, kruhového průřezu, ve spodní části o průměru 1,5 m, u ústí o průměru 1 m. Celková kubatura vnitřní části pece byla 10 m^3.

Vápenec pro potřebnou vsázku se přivážel po dřevěném mostě, který byl opatřen pevnou podlahou a z obou stran doplněn zábradlím.

Kolem kruhové pece byla vystavěna dvoupodlažní dřevěná část vápenky. V ní byl vytvořen prostor pro uložení paliva, dřeva a hnědého uhlí, potřebný prostor pro výběr páleného vápna i jeho skladování a také obytná místnost pro odpočinek dělníků a uložení šatstva. Ve střeše vápenky byly větrací průduchy se žaluziovými uzávěry. Vodovod a elektřina do vápenky nebyla zavedena. Pitná voda se odebírala z nedaleké studánky a svítilo se petrolejovými lampami.

Děkujeme paní Věře Netušilové, která nám umožnila nahlédnout do mnoha historických dokumentů o výstavbě a provozu vápenky a poskytla nám mnoho osobních vzpomínek.

V září roku 1934 majitelé lomu a vápenky zaslali vzorky vápence z lomu do Prahy k posouzení jeho kvality. Lučební rozbor prováděl Rolnicko–lučební ústav výzkumný rady zemědělské v Praze Na Florenci 29. Ten potvrdil, že z dodaných vzorků vápence

Pokračování na str. 5

Z historie Bystrého – „O vápence“

Pokračování ze str. 4

vzniklo pálené vápno dosahující vysoké hodnoty 90%. Výslednou zprávu podepsal 16. října 1934 přednosta tohoto ústavu.

Se stavbou vápenky probíhaly také úpravy v lomu. Skalní stěna byla upravena do hloubky 8–10 m od její horní hrany. Lom byl na všech stranách ohraničen pevným zábradlím proti pádu lidí nebo hospodářských zvířat. Práce na stavbě vápenky úspěšně pokračovaly a dokončeny byly v září roku 1935.

23. září probíhala kolaudace vystavěné vápenky a vápencového lomu. Kolaudační protokol podepsaný třemi technickými komisaři, majiteli A. Navrátilem a A. Peterkou a II. náměstkem starosty Bystrého Karlem Bednářem dal povolení k užívání vápenky a lomu.

Na začátku roku 1936 došlo ke změně vlastníků. Majiteli se stali bratři Klement Freisleben, obchodník v Bystrém čp. 88 a Antonín Freisleben, obchodník v Bystrém čp. 44. Odkoupili lom a vápenku od svého strýce A. Navrátila a A. Peterky za smluvenou cenu 20 000,– Kč. Prodej a převod vlastnictví byl stvrzen na Berním úřadě v Poličce trhovou smlouvou dne 20. února 1936.

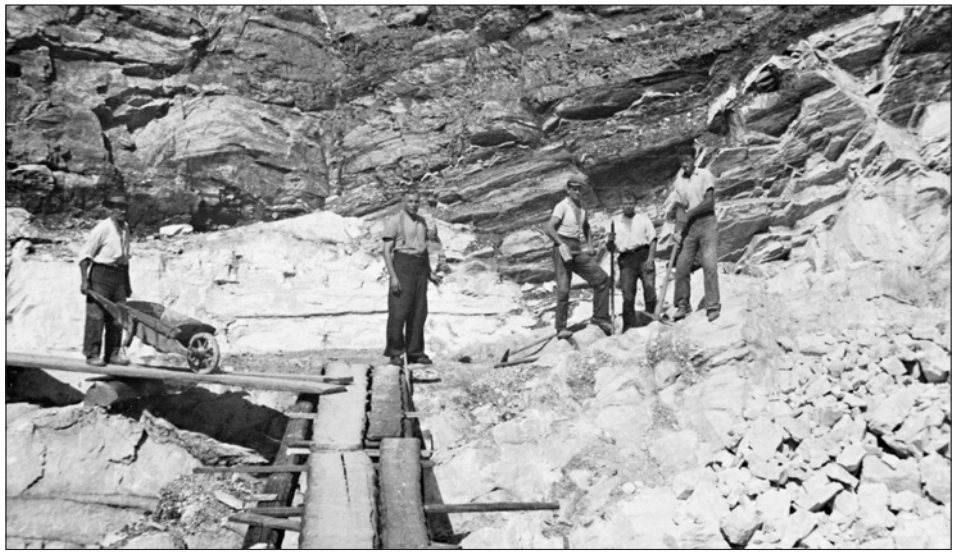
V samém začátku pracovali ve vápence a lomu čtyři dělníci, později se jejich počet zvýšil. Větší část jich pracovala v lomě a při navážení kamene do pece. Dva dělníci zajišťovali obsluhu pece.

Dodnes se dochovalo pečlivě vedené účetnictví firmy majitelem K. Freislebenem. Pro zajímavost jsme vybrali některé údaje z roků 1937 a 1939. V roce 1937 bylo vyrobeno 240 tun páleného kusového vápna pro stavební účely, 90 tun vápna pro účely zemědělské a 50 tun pro jiné účely. K topení se používalo dřevo, vydobyté pařezy a uhlí. Dřevo do vápenky dodávali „drvaři“ z Bystrého a okolí. Uhlí se dováželo železniční dráhou do Poličky a odtud auty do Bystrého. Při pálení vápna se počítalo se spotřebou jedné tuny hnědého uhlí na jeden den. Za rok 1939 byla vápenka v provozu 174 dní. Vápenec se v samých začátcích dobýval ručně. Později byla namáhavá práce v lomě ulehčena odstřely skály. Trhací práce byly řízeny zkušeným střelmistrem. Zajímavostí bylo, že se odstřel prováděl mezi 12.–13. hodinou. Celé okolí bylo uzavřené a odstřel byl předem ohlašován signální trubkou. V roce 1939 se prodávala jedna tuna vypáleného kusového vápna za 230,– Kč, jedna tuna prachového vápna za 150,– Kč. Výroba vápna pokračovala do roku 1941. V dubnu následujícího roku byla výroba zastavena. Byl nedostatek uhlí a vše muselo být podřízeno válečným poměrům. Střelné prostředky (rozbušky, střelný prach a zápalné šňůry) musely být odevzdány na Okresní úřad Boskovice.

V omezeném rozsahu pokračovala výroba ve firmě „Klement Freisleben, vápencový lom a vápenka“ v Bystrém u Poličky i po skončení války. Dělníci vápenec ze skály roztloukali na štěrk. Ten se používal na opravy a zpevňování silnic. V roce 1948 se ve vápence vypálilo 34.3 tuny vápna. Prodávalo se zájemcům z Bystrého a okolí, také Farnímu úřadu v Bystrém. Farníci vápno uhasili a později bylo použito na opravu chrámu. Od roku 1949 lom a vápenka nebyla již v provozu.

V roce 1968 majitelé vápenky nechali z bezpečnostních důvodů dřevěné části vápenky odstranit. Než k tomu došlo, štáb filmařů vedený režisérem V. Jasným využil stavbu vápenky pro natáčení filmu Všichni dobří rodáci. Vápenka se stala součástí filmového děje. Dnes jsou majiteli této technické památky paní Věra Netušilová a pan Pavel Pruška. **D. + S.**

S trilobitem na čele

Bylo krásné prázdninové odpoledne roku 1961 a parta kluků si chtěla zahrát fotbal. Měli však jen míč zvaný „hadrák“. Někdo povídá „Takhle to dál nejde, musíme si koupit míč, tak se složíme a koupíme ho ve sportu v Poličce.“

Kluci se složili, každý dal, co mohl, a dva odjeli druhý den míč koupit. Koupili kožený šněrovací, protože jiné u nás zatím nebyly. Dnes málokterý chlapec ví, jak takový míč vypadal. Bylo to takové kulaté sešité pouzdro, které mělo šněrování. Dovnitř se vložila gumová duše, jež se potom nafoukla a zavázala. Potom se míč takzvaně zašněroval. Zašněrování vypadalo jako trilobit.

Kamarádi takto míč připravili a byli velice spokojeni. „Tak konečně můžeme hrát.“ Rozdělili se na dvě družstva a zápas začal. Netrval však časově podle pravidel, protože měli takovou radost z nového míče, že hráli skoro až do večera. Kopali si, nahrávali si a hlavičkovali.

Domů potom odcházeli s pocitem štěstí a s radostí ze hry. Někteří dokonce s trilobitem na čele, poněvadž hlavou trefili míč v místě, kde měl šněrování, ale vůbec jim to nevadilo. „Tak zase zítra,“ povídají kluci. „No jasně!“

Vzpomínka A. Soukeníka

Setkání

Komise sociální a občanského soužití pořádá **v pátek 17. května od 15 hodin** v jídelně Základní školy Bystré tradiční setkání pro seniory. Je zajištěn zajímavý kulturní program i občerstvení. Všichni jste srdečně zváni.

Knižní novinky

I na přelomu března a dubna vyšla řada zajímavých novinek. Mnohé z nich jsme pořídili.

Tentokrát si na své přijdou především čtenáři detektivek a thrillerů. Koupili jsme Smrtící tajnosti od R. Bryndzy, Zlatou klec od C. Läckbergové, Hračkáře od A. Mayneho, Na dostřel od od T. Adamse, Spolek katů od T. Parsonse, Na podpatcích od D. Dána, Apatykáře od L. Hlavinkové a Strach za oponou od V. Křížka.

Zkrátka ale nepřijdou ani ti, kdo si raději přečtou historický román. Pro ně jsme vybrali tituly Panství Farleigh od R. Bowena, Nezničitelná od C. Falconera, Grófka od L. Civade a Pro dnešek a pro příště zavřeno od M. Jandy.

Pro ženy jsme vybrali tituly Doufejme v to nejlepší od C. Setterwallové, Jak ti zmizet ze života od K. Centerové, Svatba ve městě Chambéry od K. Notaro a romány Máma od T. Keleové–Vasilkové a Violka od M. Skočílkové.

Z ne novinek jsme vybrali Pána prstenů. Ne proto, že bychom ho neměli, ale proto, že se již rozpadal pod rukama a stále se půjčuje.

Pro ty, kdo raději sáhnou po populárně–naučné literatuře, by mohly být zajímavé tituly Brno od J. Glosera ml. a Výchova a vzdělávání jako dobrodružství a Princ se žlutou hvězdou od F. Tichého, který k nám přijel, aby pobesedoval s našimi osmáky a deváťáky o … (viz tajenka), ve které přibližuje osudy Petra Ginze a dalších terezínských dětí.

Z knih pro děti jsme tentokrát vybrali pouze dva tituly, a to Velké čištění zubů v ZOO od S. Schoenwalda, u kterého se pobaví celá rodina, a Cílovníky od E. Papouškové.

Více o nových přírůstcích najdete v on–line katalogu knihovny, v záložce novinky – https://jmk.tritius.cz/library/bystre/. Případně se na ně můžete doptat v knihovně. Tak … na viděnou! **ZK**

	TENTO (RUS.)	ARZE	HAMOUN	POMŮCKA: EAL	SKOKEM	MLHA	KOCOUR (NÁŘ.)	SPZ NITRY	VÁHAT	POMŮCKA: EBC	RYTMICKÝ CELEK	VYSOKÁ KARTA	ZÁPOR	1. DÍL TAJENKY	RAB
BÝV. LET. SPOL. USA				OKNO (LID.) / NOVOTVAR						TENCE					
2. DÍL TAJENKY										ODVOD (ZAST.) / CÍTIT					
OBSKÁKAT								STAN / KOTOUČ					EVROPAN / NĚMECKÝ AUTOMOBIL		
MUŽSKÉ JMÉNO							TEŘET / ODMĚNA					ORG. ZAHR. OBCHODU / SILNÉ OTŘESY			
POMŮCKA: EVER HAT	VZNIKLÉ V EEMU	TEKUTINA / ZABÍHAT				BÁSNÍK / ÚKRYT					SLANINA / PRACOVNÍK V MYKÁRNĚ				
POLABSKÁ LODICE					KROUCENÍ / ROŠTY					SPZ MOSTU / KRDEL				OBJÍST	SMUTEČNÍ OZNÁMENÍ
TYP BRZDOVÝCH DESTIČEK				BÝV. ČES. PLATIDLO / ÚHOZ					OBR / BĚLICÍ PŘÍPRAVEK						
MOJI			ÚRYVEK / UŠI (NÁŘ.)					SRKOTY / ŘEKA V USA					JÁ (SLOV.) / PLAVIDLO Z KLÁD		
SVRHNOUTI PLAZA												VÍŘENÍ / CHEM. ZN. SODÍKU			
KAŠLÁNÍ						3. DÍL TAJENKY									
ROZPOUŠ-TĚDLA						LETECKÉ PALIVO					UMĚNÍ (ŠPAN.)				

Tajenka je převzata v příspěvku Knižní novinky.

Fotoohlédnutí za událostmi 6. dubna

V sobotu 6. dubna v Bystrém proběhly dvě akce. Ukliďme Česko

a vyhlášení sportovců roku 2018. S vítězi nás seznámil V. Oravec, ceny udíleli a k úspěchům gratulovali starosta a místostarosta města.

Mezi kolektivy uspěli fotbalisté DNZ, mladí fotbalisté a mladí hasiči. Podali se ruce, zapózovalo se a vyhlašování pokračovalo.

V kategorii jednotlivci na medailová místa dosáhli Lenka Vejdělková (3.), Iva Vejdělková (2.) a Jiří Čípa (1.).

Foto: Město Bystré, Popisky: ZK

Společenská kronika

V průběhu uplynulého období oslavili významné životní jubileum naši spoluobčané:

*89 roků Jaroslav Cihlář (*15.4.1930)*

*85 roků Marie Štaffová (*2.4.1934)*

*75 roků Hana Sejkorová (*8.4.1944)*

Srdečně blahopřejeme.

Písemný souhlas s uveřejněním gratulace získáte v IC a na matrice.

Kulturní kalendář květen 2019

Na květen jsou v Bystrém plánovány následující akce:

2. května – **PohádkoTour** – Městská knihovna zve všechny děti, které si rády poslechnou pohádku, na – pro letošní školní rok – poslední výpravu za pohádkou. Tentokrát nás zavede do jižních Čech na zříceninu hradu Vítkův kámen, prozradí nám, jak Vítkův kámen k názvu přišel, a dost možná nabídne i setkání s bílou paní. Začíná(me) jako obvykle o půl čtvrté.

16. května – **Zpívání v máji** – Základní škola Bystré zve všechny občany na tradiční program Zpívání v máji, který se koná ve čtvrtek 16. května od 17 hod. v divadelním sále sokolovny. Kromě pěveckého sboru Notička se představí dramatický kroužek I. stupně s divadelním zpracováním starých českých pověstí a dramatický kroužek II. stupně s pohádkou O princezně Mlsalce.

17. května – **Setkání seniorů** – Komise sociální a občanského soužití pořádá v pátek 17. května od 15 hod. ve školní jídelně Základní školy Bystré tradiční setkání pro seniory. Je zajištěn kulturní program i občerstvení. Všichni jste srdečně zváni.

25. května – **Bysterský petanque** – Klub rodáků v Brně vás zve na turnaj Bysterský pétanque. Proběhne jako již tradičně poslední sobotu v květnu od 10 hod. v zámeckém parku. Startovné činí 100 Kč.

29. května – **Příběh rebelky** – ZUŠ Bystré vás zve na divadelní představení žáků literárně– –dramatického a tanečního oboru. Představení proběhne v divadelním sále sokolovny od 17 hod.

31. května – **Taneční akademie** – ZUŠ Bystré vás zve na vystoupení žáků tanečního oboru „Tančím, tančíš, tančím“, které proběhne od 17 hod. v divadelním sále sokolovny.

Informační centrum

Příměstský tábor 2019

Letos bude mezi turnusy příměstského tábora čtrnáctidenní prodleva. První turnus proběhne v červenci, od 22. do 26. 7., druhý pak v srpnu, od 12. do 16. 8.

První turnus bude zaměřen na bysterské pověsti, během druhého půjdeme po stopách detektiva Vrťapky.

Pro děti bude zajištěn osmihodinový program, stravování (oběd, svačinka), pitný režim, zdravotnický a pedagogický dozor a pojištění.

Přihlášky je možné vyzvednout v Informačním centru nebo si o ně napsat na email taborbystre@seznam.cz. Na tento email prosím zasílejte vyplněné přihlášky, a to nejpozději **do 30. 5. 2019**.

Děti budou přijaty dle data přihlášky. Přednost mají děti navštěvující bysterskou MŠ nebo ZŠ. Tábor je určen pro děti od 4 do 9 let a jeho kapacita je max. 25 dětí. Cena tábora je 1 200,– Kč/turnus.

Pro bližší informace volejte na telefonní číslo 723 582 875. Těšíme se na vás.

Lenka Cupalová

14. ročník turnaje Bysterský pétanque

Stalo se již tradicí, že se poslední májovou sobotu v Zámeckém parku v Bystrém schází příznivci francouzské hry pétanque. Letos nebude výjimkou a 25. května se uskuteční 14. ročník turnaje Bysterský pétanque. Zveme na turnaj všechny bysterské občany. I ty, kteří ještě v ruce kouli na pétanque nikdy nedrželi. Pétanque je nenáročná hra, kterou zvládnou i úplní začátečníci. Jde nám hlavně o pobavení, vzájemné setkání v krásném prostředí a příjemné atmosféře a také o trochu napětí, které hra přináší.

Začátek turnaje je v 10 hodin, startovné 100 Kč. Občerstvení bude zajištěno.

Takže 25. května 2019 v Zámeckém parku na viděnou!

Za Klub rodáků v Brně
zve Jan Petrás

KINO BYSTRÉ

KVĚTEN 2019

Pátek 3. května, 20 hod.
ZLATÝ PODRAZ

Příběh vycházející z málo známých osudů našeho basketbalového týmu začíná v roce 1938. Mladý právník a sportovec Franta se na poválečném Mistrovství Evropy v Ženevě seznámí s tanečnicí Michelle, která musela prchnout z vlasti před Stalinem i Hitlerem. Jde o příběh o lásce, basketbalu, hrdinství a životě ve stínu politiky.

Drama / Romantický / Sportovní, Česko, 2018, 106 min, Přístupný od 12 let

Pátek 10. května, 17 hod.
SNĚHOVÁ KRÁLOVNA: V ZEMI ZRCADEL

V pokračování populární animované série se střetne svět kouzel a kouzelníků s králem Haraldem, který se rozhodne zbavit svět veškeré magie a čar. Dokáže mu v tom někdo zabránit? Naštěstí je zde odvážná Gerda a po jejím boku překvapivě i Sněhová královna, se kterou Gerda dosud neměla nejlepší zkušenosti.

Animovaný / Dobrodružný / Komedie, Rusko, 2018, 87 min, Přístupný

Pátek 17. května, 20 hod.
ZRODILA SE HVĚZDA

Nové zpracování tragického milostného příběhu popisuje vztah ostříleného muzikanta Jacksona a mladičké Ally, která se chce stát slavnou zpěvačkou, ale nevěří si. Jackson ji pomůže tím, že jí dá šanci předvést, co umí, Ally jí využije, zazáří, stane se z ní hvězda, ale… idylka se nekoná. Jackson totiž její úspěch neustojí.

Drama / Romantický / Hudební, USA, 2018, 136 min, Přístupný od 12 let

Pátek 24. května, 20 hod.
VŠECHNO BUDE

Rošťácky sebejistý Mára a trochu podivínský Heduš vyjíždějí do promrzlé krajiny za dobrodružstvím, jak jinak než autem. Vždyť Márovi zanedlouho bude patnáct. Road movie o mouchách, které občas vylézají i v zimě, na policejní stanici končícím příběhu o nepopsatelném poutu klučičího přátelství, o nezkrotné touze něco zažít, i když přesně nevíte co.

Road movie / Drama / Komedie, Česko / Slovinsko / Polsko / Slovensko, 2018, 85 min, Přístupný od 12 let

Vstupné na všechna představení je 50 Kč. Změna programu vyhrazena.

Bysterské noviny – periodický tisk územně samosprávného celku, duben 2019. Vychází 1x měsíčně. Vydává Město Bystré, tel. 461 741 241, fax 461 742 333, www.bystre.cz, e-mail: bystre@bystre.cz. Registrováno ministerstvem kultury ČR, značka MK ČR E12020. Náklad 700 výtisků.
Sazba a tisk: Zdeněk Lorenc, Opatov, tel. 777 248 806. Cena: do domácností zdarma. Uzávěrka dalšího čísla 15. května 2019.